

دانش آموز کتاب خوان کیمیاست

گزارشی از جشنواره کشوری دانایی، توانایی در ترویج فرهنگ کتاب خوانی

آشاره

دومین جشنواره دانش آموزی «دانایی، توانایی» به منظور ترویج فرهنگ کتاب و کتاب خوانی در روزهای ۲۸ و ۲۹ آبان ماه ۱۳۹۷ در محل اردوگاه شهید باهنر تهران و سپس تالار قلم کتابخانه ملی ایران برگزار شد.

جشنواره با استقبالی بیش از گذشته و با حضور ۵۰۰ هزار دانش آموز از سراسر کشور آغاز شد. دانش آموزان در مرحله اول با مطالعه یک کتاب غیردرسی شروع کردند. در مرحله دوم با دو کتاب در منطقه و سه کتاب در مرحله استانی شرکت کردند. در نهایت و مرحله چهارم در سطح کشوری، ۳۰۰ کتاب خوان هر کدام با مطالعه چهار کتاب حضور یافتند.

علاوه بر سیاست‌های اصلی وزارت آموزش و پرورش در گزینش و معرفی کتاب‌های مناسب به مخاطبان خود در رده‌های متفاوت، از جمله با اجرای مصوبه ۸۲۸ توسط معاونت سامان‌دهی منابع مکتوب «دفتر انتشارات و تکنولوژی آموزشی»، طی این جشنواره دانش آموزان نیز در انتخاب کتاب‌های مرحله واپسین مختار بودند. اما این همه داستان نیست. دانش آموزانی از همه استان‌های کشور گرد هم آمدند تا در حضور نویسندگان برجسته، یافته‌ها و برداشته‌های خود را از محتوای آثار مکتوب به

اشتراک بگذارند و از تجربه‌ها و دانش یکدیگر بهره ببرند. در این فرصت سعی بر آن است که به تبیین نظرها و تجربه‌های دانش آموزان و تنی چند از نویسندگان و همچنین برگزارکنندگان این جشنواره که کارشناسان «اداره کل فرهنگی و هنری» معاونت پرورشی وزارت آموزش و پرورش است، پردازیم.

شایان ذکر است در پایان این جشنواره دو روزه، استادان دانشگاه، دکتر میرجلال‌الدین کزازی، دکتر محمدعلی بنی‌اسدی، دکتر اشرف بروجردی و دکتر سعید ناجی به سخنرانی در زمینه کتاب و اهمیت مطالعه و پژوهش پرداختند.

محمد گودرزی دهریزی، نویسنده کودک و نوجوان و

دبیر علمی جشنواره دانایی، توانایی

ایشان عضو کارگروه انتخاب کتاب مناسب در وزارت آموزش و پرورش و نویسنده کودک و نوجوان است. می‌گوید: «درواقع نقطه شروع این جشنواره تشکیل همین کارگروه انتخاب کتاب مناسب برای دانش آموزان بوده است. از یک سال پیش فعالیت خود را شروع

می‌کند و در آبان‌ماه کار را به فرجام می‌رساند.»
دهریزی می‌گوید: «هر هفته ۱۲ نویسنده کتاب کودک و نوجوان در نشست‌های متفاوت را مطالعه و آن‌ها را براساس سه محور ساختار هنری، محتوا و ظاهر کتاب بررسی می‌کنند. به نظر ما در هر دوره تحصیلی تعدادی کتاب، مثلاً ۴۰، ۵۰ یا ۱۰۰ جلد کتاب وجود دارد که هر دانش‌آموز باید آن‌ها را بخواند تا بتواند وارد دوره تحصیلی بعدی شود. اگر چنین نشود آن‌ها دچار زیان خواهند شد.»

نسترن خوش‌باطن، دانش‌آموز از کرج

نسترن در پایه نهم تحصیل می‌کند. می‌پرسم چرا در این جشنواره شرکت کرده است. می‌گوید: «اشتیاقی در انسان وجود دارد که او را به سمت کتابخوانی سوق می‌دهد.»

این دانش‌آموز از تجربه‌ها و نظراتی که شنیده بسیار خوش‌حال است و از مسئولان به خاطر فضای ایجاد شده در شناخت کتاب، نویسنده و شیوه‌های مطالعه سپاس‌گزاری می‌کند. او می‌گوید: «این علاقه از پنج سال پیش در من ایجاد شده است. کتاب‌ها را نیز خودمان بر مبنای علاقه انتخاب و مطالعه کردیم تا در این جشنواره شرکت کنیم. اولین کتابی که خواندم، معجزه سپاس‌گزاری، نام داشت که امیدوار و سپاس‌گزار بودن در زندگی را از آن یاد گرفتم.»

الهام نظامی، دانش‌آموز از شیراز

از انگیزه این دانش‌آموز پایه نهمی می‌پرسم. می‌گوید: «به توصیه و راهنمایی معاون پرورشی دبیرستان به مطالعه غیردرسی روی آوردم و به تدریج با مطالعه انس گرفتم. تأثیرات مطالعه را بر زندگی و طرز فکرم به

راحتی دارم می‌بینم.»
الهام می‌گوید: «در یک سال گذشته ۱۰ کتاب، از جمله ماهی سیاه کوچولو و این وبلاگ واگذار می‌شود را مطالعه کرده‌ام.»

فائزه صادقی، دانش‌آموز از ملایر

فائزه که در پایه نهم درس می‌خواند، درباره این جشنواره گفت: «از اینکه در میان دانش‌آموزان برتر کتاب‌خوان کشور هستم و همین‌طور نویسندگان مطرح کشور را می‌بینم، بسیار خوش‌حالم.»

او درباره نحوه تعامل در جشنواره می‌گوید: «در جلساتی که با حضور نویسندگان خوب برگزار شد، با تجربه‌ها و نظرات راهبردی آنان آشنا شدم. الگوهای محتوایی خوبی انتخاب کردم که از قبل

هم در ذهنم بود. زندگی‌نامه امامان معصوم (ع)، مانند زندگی‌نامه امام محمدباقر (ع) و نیز شرح زندگی حضرت محمد (ص) برایم بسیار جالب توجه بودند و در زندگی راهنمای خوبی برایم هستند.»

این دانش‌آموز ملایری می‌گوید: «از نتایج خوب این جلسه آشنایی مستقیم با نویسنده کتاب هامون و دریا، آقای عباس جهانگیریان بود که توانستم با نظرات، شخصیت و آثارشان آشنا شوم. این امر می‌تواند در شناخت و قضاوت ما درباره مطالعه و کتاب مؤثر باشد.»

زهرا ظفرآبادی، دانش‌آموز از شیراز

زهرا دانش‌آموز پایه هشتم است. نظرش را درباره این جشنواره می‌پرسم. می‌گوید: «حتی اگر مقامی به دست نیاورم، باز خوش‌حالم که به این مرحله جشنواره راه یافته‌ام. زیرا نسبت به کتاب، مطالعه و اهل قلم تأثیر خوبی بر من داشت. بعد از این دوست دارم کتاب‌هایی را که می‌خوانم، به دوستانم معرفی کنم.»

علی درفکی، دانش‌آموز از رودهن

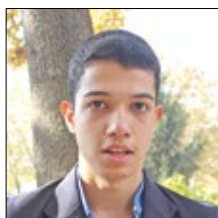
علی درباره مطالعه می‌گوید: «به نظرم هر کسی باید یک یا چند کتاب خوانده باشد. من برای شرکت در این مرحله از جشنواره کتاب‌های قلعه حیوانات، از جورج ارول، جنایت و مکافات، جنگ و صلح و ثروتمندترین مردان بابل را خواندم.»

به او می‌گویم: «خط سیر مطالعاتی وسیعی داری، درست است؟ و او پاسخ می‌دهد: «باید از کتابخوانی درک درستی به دست آورد.»

صادق اسماعیلی، دانش‌آموز از شاهرود

صادق از جمله دانش‌آموزان فعال جلسه کتابخوانی بود. او در مورد کتاب‌هایی که مطالعه کرده بود، صحبت کرد و بعد هم درباره کتابی که علی درفکی معرفی کرده بود، نظرش را بیان کرد.

نظر اسماعیلی درباره این جشنواره شنیدنی بود. او گفت: «جشنواره دانایی، توانایی و محصول آن، یعنی کتاب و کتابخوانی، دانش‌آموزان را در جهت هدف‌هایی که برای آینده دارند، راهنمایی می‌کند.»
او گفت: «کتاب جام جهانی در جوادیه و کتابی درباره «نجوم» را مطالعه کردم و بسیار برایم جالب بودند.»

رویکرد برخی
از والدین و
حتی معلمان
در جلوگیری از
کتاب خواندن
کودک، به بهانه
رسیدگی بیشتر
به متن‌های
درسی، چیزی
نیست جز بسته
نگه داشتن
ظرفیت‌های
حافظه کودک
و کاهش
بهره‌وری‌اش از
گنجینه‌واژگانی

تشکیل کلاس‌هایی با حضور نویسندگان و دانش‌آموزان برگزیده کشور

محمدنقی فلاح، دانش‌آموز از رشت

محمدنقی نیز از دانش‌آموزان کتاب‌خوان است. می‌گوید: «این قبیل حرکت‌ها برای علاقه‌مند شدن دانش‌آموزان به مطالعه و کتاب بسیار مفیدند. تا جایی که این پسرها و دخترها هم می‌توانند فرزندان اهل کتاب‌خوانی تربیت کنند. این امر باعث می‌شود سطح فکر مردم بالاتر برود.»

از فلاح درباره آمار بچه‌های کتاب‌خوان و نحوه انتخاب کتاب می‌پرسیم. می‌گوید: «متأسفانه دانش‌آموزان کتاب‌های غیردرسی کم می‌خوانند. من خودم برای مطالعه به نام نویسنده یا مترجم کتاب توجه می‌کنم.»

از این دانش‌آموز گیلانی درباره کتاب‌های کتابخانه مدرسه‌شان می‌پرسیم. می‌گوید: «بیشتر کتاب‌های کتابخانه، مربوط به درس‌ها و کتاب کمک‌درسی هستند.»

حمیدرضا نجفی، نویسنده کودک و نوجوان

او کتاب‌های زیادی برای بچه‌ها نوشته است، اما به گفته خودش، شغلی اصلی‌اش چیز دیگری است. به نظر نجفی، ایجاد ارتباط بین دانش‌آموز و کتاب از راه انگیزشی و مفرح بودن این

فعالیت باید اتفاق بیفتد.

از وی درباره رونق کتاب‌خوانی می‌پرسیم. می‌گوید: «زمینه‌های روحی و ذاتی در این زمینه مؤثرند. البته شکل‌گیری این عادت به وسیله خانواده هم می‌تواند رقم بخورد.»

از هدف‌های من برای آمدن به این جلسه دیدن دانش‌آموزان و حرف زدن با آن‌ها درباره کتاب بود. الان این‌ها مثل کیمیا نایاب هستند. اگر بتوانم در راستای ترویج فرهنگ کتاب‌خوانی کاری کنم، بسیار خوش حال می‌شوم.»

جمال‌الدین اکرمی، نویسنده، شاعر و تصویرگر

اکرمی هنرمند پرکاری است. او درباره کتاب و کتاب‌خوانی و مطالعات غیردرسی می‌گوید: «رویکرد برخی از والدین و حتی معلمان در جلوگیری از کتاب خواندن کودک، به بهانه رسیدگی بیشتر به متن‌های درسی، چیزی نیست جز بسته نگه داشتن

ظرفیت‌های حافظه کودک و کاهش بهره‌وری‌اش از گنجینه‌واژگانی.»

